

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
2182-23

meddelad i Stockholm den 6 november 2023

KLAGANDE

Polismyndigheten
106 75 Stockholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköpings dom den 15 mars 2023 i mål nr 2114-22

SAKEN

Inställande av allmän sammankomst enligt ordningslagen

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen skriver av målet.

BAKGRUND

1. Mötes- och demonstrationsfriheterna är grundlagsskyddade rättigheter som under vissa förutsättningar kan begränsas genom lag. Sådana begränsningar finns bl.a. i ordningslagen (1993:1617). Demonstrationer och sammankomster där mötesfriheten utövas betecknas i lagen som allmänna sammankomster.
2. Enligt ordningslagen får inte allmänna sammankomster anordnas på offentliga platser utan tillstånd från Polismyndigheten. En sammankomst som hålls i strid med ett beslut som innebär avslag på en ansökan om att anordna sammankomsten får ställas in eller upplösas av Polismyndigheten.
3. Polismyndigheten får även upplösa allmänna sammankomster som har fått tillstånd om det t.ex. uppkommer svårare oordning vid själva sammankomsten eller, som en direkt följd av den, i dess omedelbara omgivning eller om sammankomsten medför avsevärd fara för de närvarande.
4. AA hade beviljats tillstånd till tre allmänna sammankomster den 14 april 2022. Den första sammankomsten skulle hållas i Jönköping kl. 11.30–14.00, den andra i Linköping kl. 15.30–18.00 och den sista i Norrköping kl. 18.30–21.00.
5. I anslutning till sammankomsten i Linköping uppstod svårare oordning med bl.a. stenkastning mot poliser och vandalisering av polisfordon. Enligt uppgifter hade aktioner, liknande de i Linköping, förberetts i Norrköping och i det tilltänkta området för sammankomsten rapporterades ordningsstörningar i form av bl.a. bilbränder. Polismyndigheten befarade att händelseutvecklingen skulle likna den i Linköping och beslutade därför, med åberopande av bestämmelserna om upplösande av allmänna sammankomster, att ställa in den allmänna sammankomsten i Norrköping.
6. AA överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Linköping som avlog överklagandet.

7. Kammarrätten i Jönköping biföll AAs överklagande dit samt upphävde förvaltningsrättens dom och Polismyndighetens beslut. Kammarrätten konstaterade att ordningslagen inte uttryckligen ger Polismyndigheten befogenhet att ställa in en sammankomst i den aktuella situationen. Vidare framhölls att ett beslut att ställa in en allmän sammankomst är artskilt från ett beslut att upplösa en sådan sammankomst och att institutet inställelse av allmän sammankomst därför inte kan inordnas i lagens regler om att upplösa sammankomster.

YRKANDEN M.M.

8. *Polismyndigheten* yrkar att kammarrättens dom ska upphävas och att Polismyndighetens beslut ska fastställas.
9. AA har inte yttrat sig.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

10. Frågan i målet är om en allmän sammankomst kan ställas in med stöd av 2 kap. 23 § ordningslagen.

Rättslig reglering m.m.

11. Enligt 2 kap. 22 § ordningslagen får Polismyndigheten, såvitt är aktuellt nu, inställa eller upplösa en allmän sammankomst som hålls i strid med ett beslut som innebär avslag på en ansökan om att anordna en allmän sammankomst.
12. Enligt 2 kap. 23 § första stycket 1 får Polismyndigheten utöver vad som sägs i 22 § upplösa en allmän sammankomst, om det uppkommer svårare oordning

vid själva sammankomsten eller, som en direkt följd av den, i dess omedelbara omgivning eller om sammankomsten medför avsevärd fara för de närvarande eller allvarlig störning av trafiken.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

13. De aktuella bestämmelserna i ordningslagen gör en tydlig skillnad mellan när Polismyndigheten kan inställa eller upplösa en allmän sammankomst. Enligt 2 kap. 22 § kan, under förutsättningar som inte är aktuella nu, en ännu inte påbörjad allmän sammankomst ställas in medan bestämmelsen i 23 § ger Polismyndigheten rätt att under vissa förutsättningar upplösa en allmän sammankomst. Någon rätt för Polismyndigheten att ställa in en ännu inte påbörjad allmän sammankomst kan däremot inte utläsas av den sistnämnda bestämmelsen.
14. Inskränkningar i mötes- och demonstrationsfriheterna får enligt 2 kap. 20 och 24 §§ regeringsformen endast göras genom lag och för vissa särskilt angivna syften. Mot denna bakgrund och eftersom en bestämmelse om inskränkning av en rättighet av det nu aktuella slaget bör tolkas restriktivt är det enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening inte möjligt att tolkningsvis utvidga tillämpningsområdet för 2 kap. 23 § ordningslagen till att även omfatta inställande av ännu inte påbörjade sammankomster.
15. Polismyndighetens beslut att ställa in den allmänna sammankomsten i Norrköping saknade således lagstöd.
16. Den aktuella sammankomsten skulle ha ägt rum den 14 april 2022. Eftersom

den tidpunkten är passerad ska målet skrivas av.

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Thomas Bull,
Linda Haggren och Magnus Medin.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Elin Nilsson.